

The map illustrates the Sakkola region, a peninsula in Finland. The central area is labeled 'SAKKOLA'. To the north is 'SUURI suo' and 'Pyhäjärvi'. To the west is 'Valkjärvi' and 'Vuoksela'. To the south is 'Rautu' and 'Lapinlahti'. To the east is 'Viikkala' and 'Riiska'. The map shows a network of roads, rivers, and lakes. A scale bar at the bottom indicates distances in kilometers.

A black and white photograph of a group of approximately 20 young men in military uniforms, posing in front of a building. They are arranged in several rows, with some standing and some kneeling or sitting in the front. The uniforms appear to be from the mid-20th century, possibly during the Korean War. The background shows a building with a chimney and some trees.

Petäjärveläisiä reserviläisiä Perkjärvellä 1935.

Toivo Kuparisen juhlapuhe kotiseutujuhlassa 7. 6. 1987 Saaren Akonpohjassa II

Suomalaisille itsenäisyysmiehille alkoi yhä enemmän vahvistua ajatus, että niissä murroksissa, siinä kaaoksessa mitä ensimmäinen maailmansota on aiheuttamassa avautuu tie myöskin Suomen itsenäisyydelle.

Tätä ajatusta, tätä hengen nousua nämä kirjailijat, runoilijat ja monet muut pyrkivät kaikin tavoin vahvistamaan. Tilanne kehittyi siihen, että 1917 Venäjän vallankumouksessa suomalaiset katsoivat ajan täytyneen, kypsyneen siihen malliin, että itsenäisyys voitiin, ainakin se voitiin yrittää toteuttaa ja Suomi julistautui itsenäiseksi 1917 joulukuun 6 päivänä. Me tiedämme kaikki mitä sitten sen jälkeen seurasi. Vuoden 1918 talvi, siitä puhutaan niin monella nimellä: Vapaussota, Veljessota, Kansalais-

sota, kuka mitenkään haluaa sitä aikaa tulkita. Kuitenkin se oli se murroksen aika milloin Suomi lähti itsenäisyyttään vahvistamaan. Tätä edelsi se, että Suomesta oli muutaman tuhannen nuoren miehen joukko lähtenyt 1914—15 aikoihin Saksaan sotaoppiin. Nämä jääkärit tulivat 1918 keväällä helmikuussa Vaasaan ja sieltä käsin liittyivät siihen toimintaan millä pyrittiin Suomesta poistamaan venäläinen vallanpitäjä, santarmit, sotajoukot ja kasakat. Se oli Vapaussodan suunta. Sen hinta oli Suomen kansalle tavattoman kallis sen takia, että se repi tämän kansan pahasti kahtia. Sen arvet ovat olleet vaikeasti korjattavia ja uskon, että tänäkin päivänä niitä arpia vielä on olemassa. Milläkö tavalla tämä sitten liittyy

päivän teemaan? Tämä liittyy siihen Aleksanteri Aavan ja muitten ns. Tulenkantajien ajatukseen voimallaan kansallisen itsenäisyyden puolesta työskentelemiseen.

Tämän murroksen vaiheiden aikaan vuonna 1916 Aleksanteri Aava julkaisi ensimmäisen runokokoelman ”Vanha maininki”. Tässä hän käsitteli hyvin pitkälti ihmisen ja luonnon välistä suhdetta. Yleensä siitä lähtökohdasta, että ihminen on yksi osa luontoa, se on luonnon mukainen, luonnon lakien mukaan toimiva, eikä voi niistä poiketa.

Tämän ajatuksen ovat nykypäivän ihmiset hyvin monissa tapauksissa unohtaneet, mutta kuitenkin ihminen on edelleen yksi osa luontoa, luonnonjärjestelmää ja erottamaton osa sitä.

Vuotta myöhemmin Aavalta ilmestyi toinen kokoelma ”Musta lintu”, mikä hyvin pitkälti pyöri edelleen kalevalaisen runomitan, taidon ihmisen ja luonnon erilaisissa suhteissa.

Noina vuosina kun ei Suomen itsenäisyys ollut vielä varmistunut oli sanottava tietyllä tavalla varovasti tämä itsenäisyyden ajatus. Piti huomata se, että vallanpitäjät olivat itsenäisyydestä kokonaan eri mieltä. Tuon Vapaussodan murroksen jälkeen kesti muutaman vuoden kun hän ryhtyi valmistelemaan romaania mikä julkaistiin vuonna 1924 nimeltään ”Huuhkan poika” ja tämä Huuhkan poika oli omistettu näille lahjoitusmaa-ajan ihmisille ja kertoi ihmisten elämästä ja olemisesta Sakkolassa sijaitsevassa Petäjäjärven kylässä olevan hovin alustalaisina. Se on hyvin suruoittainen ja se on hyvin raskas kertomus ihmisten sen ajan olosuhteista. Tästä romaanistaan hänelle myönnettiin Suomen valtion kirjallisuuden palkinto.

Noihin aikoihin alkoi myöskin yleismaailmallinen lama vuodesta 1925 vuoteen 1935. Voimme todeta, että se oli todella kovaa aikaa kaikille niille ihmisille jotka sen muistavat tai ovat sen oikein tulkinneet. Sanomalehtien takasivut, ilmoitussivut,

Laulu pojalleni

Piltti pienoiseni, kerran tulit iltaan keväimen kuun...
Kun sua katsoin hetken verran, unhoitin kaiken muun...

Sua hoivasin, hento taimi.
Sulle onnea rukoilin:
— Anna Herra lapselleni elonpäivä paisteinen.

Kasvoit poikani polven verran.
Synkäksi käy maailma...
Sodan myrskyt pauhas, eikä kodin turvaa näy.

Vaikka kuljimme oudoilla teillä, suojas Isämme Ylhäinen.
Herran käsi johdatti meitä, kodin uuden löytäen.

Siellä poikani mieheksi varttui.
Luulin turvani tulevan.

Häneen maailman tuulet tarttui, kauaksi kuljettaen.

Sinut muistan kuin lasna ennen, kehtolauluas laulelen.
Vielä sua kaipaen kaukana siellä, onnea sulle toivoen.

Kotimaatas vaikk'et muista, muista toki koti ylhäinen.
Vie vaikka elosi sirpaleetkin luo Hyvän Paimenen.

Näinpä laulaa sun äitisi vanha yhä sitä vain toivoen,
että sun kerran kohdata saan luona Isämme Ylhäisen!

Hilma Hokkanen os Vanhanen

Laulun pojalleni Suvannon Seudulle antoi Sylvi Karppanen Punkalaitumelta. Samalla terveisiä Väinö Vanhaselle sekä Leevi ja Pentti Varpalle Kanadaan.

Aleksanteri Aava pihanurmikolla.

olivat täynnä konkurssi- ja pakko-huutokauppailmoituksia. Rahaa ei ollut, yleinen pula vallitsi. Kerjuulla kulkeva lapsi tai ihminen ei ollut ollenkaan harvinaisuus sen ajan kylämiljöössä. Hyvin vaikeaa aikaa.

Tuollaisissa olosuhteissa ei juuri ole runolle sijaa. Kaikki elämisenvoima on keskitettävä toimeentulemiseen. Aleksanteri Aava tuona aikana kirjoitti enimmäkseen tilaustyönä erilaisia pyydettyjä runoja, julkaisi erilaisissa lehdistä ja julkaisuissa ja pääasia tietysti oli se, että jokaisesta julkaistusta runosta sai pienen korvauksen mikä oli tuiki tarpeen toimeentulemisen vuoksi. Hän alkoi kyllä valmistelemaan niihin aikoihin suhteellisen suurta romaania. Työnimeltään se oli ”Lietteen sota” ja käsitteli sellaista aikaa kun tämä Suvanto oli laskettu ja Vuoksen uoma kääntyi virtaamaan kokonaan uuteen suuntaan. 1823 syntyi tavattoman laajat lietealueet joitten omistuksesta, hallinnoista ja viljelyksestä ihmiset keskenään kävivät erilaisia sotia, riitoja käräjillä j.n.e.

Samaan tapaan kuin täällä Saarelakin.

Tämä ”Lietteen sota” oli julkaisukunnossa talvisodan alla 1939, jolloin sen käsikirjoitus palasi hänelle kotiin joitakin tarkistuksia varten. Muistan lukeneeni sen siinä vaihees-

sa ja talvisodan alkaessa se jäi niin kuin monta muutakin tavaraa pöytälaatikkoon eikä siitä minkäänlaista kopiota ollut. Myöhemmin hän ei enää jaksanut aloittaa sen uudelleen kirjoittamista. Se oli yhden romaanin loppuunkäytetty tuote.

Talvisota oli sellainen myrsky joka repi juuriltaan noin puoli miljoonaa ihmistä. Tämän muunmuassa Aleksanteri Aava oli nähnyt jo kymmenkunta vuotta aikaisemmin. Hänen runoissaan alkoi esiintyä silloin sanontoja ”pilviä kasaantuu itäiselle taivaalle.” Hän näki mihin senaikainen johto Venäjällä Stalinin diktatoorisin otteitten ansiosta lähti pyrkimään. Laajentumispyrkimys oli erittäin suuri ja sen joutuivat kokemaan kaaoksessa sitten Baltianmaat ja myös Suomi. Tässä talvisodan myrskyn kaaoksessa Aava itse oli sotatoimialueella vapaaehtoisena Viipurin läänin Pyhäjärveltä käsin toimimassa voimiensa ja kykyjensä mukaan. Kun välirauha maaliskuussa 1940 tuli hän liittyi siihen ihmisvirtaan joka tuli tänne sisä-Suomeen päin tarkalleen vielä tietämättä mistä uusi raja tulee kulkemaan.

Tullessaan Parikkalaan hän sattumalta muisti, että tässä lähellä Saaren pitäjässä asuu hänen kansanopistokaverinsa Yrjö Kuikka. Hänelle johtui mieleen, että hänä nyt lähtee

katsomaan mitä se kaveri siellä Saarella tekee ja minkälaiset ovat siellä mielialat. Rauha tiedettiin, rajan kulkua ei vielä tiedetty. Tämä tapaaminen johti siihen, että hän vapaaehtoisella kaupalla osti Yrjö Kuikalta Mikkolanniemen salolta pienen 14 hehtaarin kokoisen metsätilan, jossa oli semmonen pahainen mökki, mutta sen ajan olosuhteissa pienikin olinpaikka, pesäpaikka ihmiselle oli tavattoman tärkeä.

Noista ajoista hän eräässä runossaan kirjoittaa:

”On aaltoja työnnellä tuulien,
on rintoja riehua tuskien,
on päiviä jotka vitkaan vaipuu,
on katkeruutta ja jäytävä kaipuu,
on puhetta puutteesta,
kulkijoista olen yksi
maantien miehistä noista.
En tiedä kodista, ystäväistä,
sen vainen muistan,
mä lähdin mistä.”

jatkuu

EDULLISESTI

- Kehystykset
- Taiteilijatarvikkeet
- Lahjatavarat
- Valokuvakehykset
- Kuvapalvelu
- Kamerate

Passikuvat HETI!

Ota osoitteeksi palveleva

KEHYS- JA LAHJAPISTE

T:mi Valio Rauhala

Puutarhakatu 23

TAMPERE

Puh. (931) 128 575

Vanhan myllyn tarinoita

Sakkolan Kirkkojoki, joka sai ventensä pääasiassa Mustajoesta ja Luprikkalanojasta, sekä näihin laskevista pikkupuroista ja tähän kirkkojokeen oli patoamalla saatu Pikkupappilan luona senverran putousta, että siihen rakennetun myllyn 2—3 kivi-parin pyörittämiseen vesivoima riitti.

Asiakaspiiri käsitti lähikylät, mutta myös Purpua, osaksi Haitemaa, Pannusaari sekä talviaikaan myös SUVannon eteläpuolen asukkaat käyttivät myllyn palveluja hyväkseen.

Myllyn tuotteet olivat hyvässä maineessa ammattitaitoisen myllärin ansiosta. Erikoisesti leipäjauhot ja ryy-nituotteet olivat emännille mieluisia. Myllyn alkusyntä en tunne, mutta maanjako aikaan tämä mylly jäi Pikkupappilan (seurakunnan) omistukseen. Tämän tarinan aikana 20—30-luvun taitteessa oli siellä myllärinä vanha Hänninen, oikein lup-sakka ja asiallinen ammattimies. Meikäpoika, joka oli silloin tuonmoinen vähänlännän mustalaispojan kokinainen, joutui olosuhteiden pakosta aina myllyreisulle. (Silloin kotitarvemyllyt olivat kovin harvinaisia, mikä johtui juuri voiman puutteesta. Ei ollut sähköä, eikä traktoreita ja pumiseen käytetyt moottorit olivat kovin pieni tehoisia.

Tämä mylly, joka oli kolmikerroksinen, toimi siten, että kuorman purkaus ja lastaus tapahtui keskikerroksessa. Täältä säkit suoraan kuormasta nostettiin kelasanysteemillä yläkertaan ja vastaavasti valmiit jauhot alhaalta toisella kelalaitteella taas samaan kerrokseen. Aina siinä vaiheessa, kun täyteen hirtetty säkki joutui aukaisemaan saranoidun kaksipuolisen luukun, otti tämä vaihe meikäläisen pojan voimille kovasti. Onneksi myllärillä oli suunnilleen samanikäinen Oiva-niminen pojan nassikka, jonka kanssa ystävyys-, yhteistyö- ja avunantosopimus pelasi mainiosti.

Olimmehan koulukavereita ja muutenkin tulimme mainiosti toimeen keskenämme.

Aina kun Oiva näki minun tulevan, aukesi tuvan ovi, milloin hän oli kotona ja hyppäsi kuormalle.

Niinpä silloinkin eräänä syksyisen kuulakkaana aamupäivänä Oiva hyppäsi kotoansa kaveriksi kuormalle, kun näki minun tulevan myllyyn. Peruutimme ”telekat” (nelipyöräiset karrut) purkauspaialle ja alkoi kova äherryys säkkien viemiseksi ylös. Toinen hirtti säkin kiinni, mitä toinen rupesi kelaamaan ylös saatuaan merkin alhaalta. Tässä työssä usein vuorottelimme, kun piti näyttää miten helposti säkki nousi!

Oikeastaan me molemmat olimme siinä kelaushommassa melko tiukalla.

Kun saatiin kuorma puretuksi ja säkit hinattua tuutin viereen niin ne oli vuorollaan helppo tyhjentää. Kun kaikki oli valmista ja hevonen sidottu puomiin ja heiniä eteen, niin Hänninen pisti myllyn pyörimään. Hän sääti veden juoksutuksella pyörimisnopeuden ja asensi vastaavasti viljan syötön sopivaksi. Tämän tehtyään kaivoi mestari liivin taskustaan kellon, katsoi sitä ja sanoi: ”Jauhkaas työ pojat, mie lähen täst syömeä.” Sanoi ja lähti. Me jäimme hommiin, eli katsomaan ettei tuutista päässeet jyvät loppumaan ja kun säkki täyttyi vaihdoimme tyhjän tilalle. Säkin täyttyminen kesti mielestämme äärettömän kauan, josta olimme aivan samaa mieltä!

Sitten meillä välähti: Jos lisätään vauhtia ja suurennetaan syöttöä. Tuumasta toimeen! Jopas rupesikin säkki täyttymään.

Kaikki olisikin ollut hyvin, jos tapahtumat olisivat jääneet tähän vaiheeseen, mutta nyt tuli väliin taas se kilpailuhenki ja voiman näyttö. — Tosin nyt päätekijäksi joutui myllyn

kivet. Tahdoimme kokeilla, että miten nopeasti säkki oikein täyttyisi?

Avasimme veden juoksutuksen mahdollisimman suureksi ja samalla lisäsimme syöttöä. Nyt vilja valui yhtenä norona kiven silmään. Myös mylly päästi mahtavan jylinän, joka varmasti kuului kilometrien päähän. Koko rakennus tuntui liikkuvan joka liitoksestaan ja paukkuvan! Yksin kattopäreetkin vipattivat kukin omassa tahdissaan, sillä eihän yksi kivipari kauranjauhatusessa paljon voimaa tarvinnut. Harmilla oli se, että kaikki vanha jauhokarsta irtosi seinistä ja katosta. Koko myllyn sisusta oli yhtenä pölypilvenä, ettei tahtonut enää kaveria erottaa muutaman metrin päästä.

Meillä oli kiire kun ravasimme tyhjentämässä säkkejä yläkerran tuuttiin ja vastaavasti muuttamassa täysinäisten jauhossäkkien tilalle tyhjästä säkit. Vain kaverin katseen muljahtelevat silmävalkuaiset pölypilven keskellä jäivät minulle voimakkaasti mieleen tuosta kilpailusta, kun vanha mylly pisti parastaan.

Eipä ollut moitteen sijaa vanhan myllärin vauhdissakaan, ottaen huomioon hänen ikänsä, juostessaan myllylle, vielä leipäpalaa huonohampaissa suussaan pyöritellen, hän säntäsi pienentämään myllyn vauhtia. Saadessaan taas asiat päiväjärjestykseen sanoa tokaisi vain: ”Pojat! Pojat! Joha työ rikotta koko myllyn.”

Kun mestari oli taas tehnyt meistä ”entisiä mylläreitä” ja työtahti huomattavasti rauhoittui, niin ehdimme käydä ulkonakin haukkaamassa raitista ilmaa.

Vielä silloinkin leijaili myllyn yllä syyskuulakkaassa ilmassa mahtava valkoinen pilvi, muistuttamassa kahden pojan ajattelemttomasta tempauksesta. Onneksi touhu päättyi onnellisesti, jota vielä vuosienkin jälkeen muistelemme.

Oli tosiaan ihme, etteivät ne koi-vupuusta tehdyt hammasrattaat särkyneet. Nimittäin valta-akselilta myllynkiville otettiin voimansiirto puusta tehtyjen hammasrattaiden välityksel-

Muutto Järisevästä Konevitsaan

Järisevän linnake tunnettiin silloin Taipaleen patterina, joka sijaitsi Laatokan rannassa, Järisevän niemen päässä. Rannikkotykistörykmenttiin 3:n kuuluva yksikkö oli virallisesti 80. patteri. Vartioliinakkeena toiminut patteri oli miehitetty vartioaliupseerin johdolla sekä 5—7 varusmiestä suorittivat vartio- ja huoltopalvelua.

Isäni Reino Väliaho oli komennettu vuoden 1929 lopulla vartioaliupseeriksi. Kymmenen palvelusvuotta Taipaleessa oli täyttynyt. Nyt oli siirto edessä Konevitsan luostarisaarelle, Eteläpatterille patterin väepelin tehtäviin.

Joulun jälkeen oli aloitettu pakkaamaan. Astiat sijoitettiin laatikkoihin huolellisesti vaatteilla ja sanomalehdillä suojaten, etteivät matkalla särkyisi. Matoilla peitettiin vaatimatomat huonekalut. Viimeinen yö nukuttiin lattialla patjojen päällä. Vuoden 1938 viimeisenä päivänä, uuden vuoden aattona heräsimme varhain. Meille lapsille jännittävä matkapäivä oli koittanut. Upseerirakennuksen etupihalle saapui armeijan kuorma-auto. Sen lavalle sotilaat kantoivat muuttotavarat. Nopeasti oli auto lastattu. Korvenkylästä oli saapunut naisia auttamaan siivouksessa.

Henkilöauto saapui pihalle. Ylikersantti Reino Väliaho luovutti Taipaleen vartioaliupseerin tehtävät kersantti Yrjö Suokkaalle. Sanottiin saattajille jäähyväiset. Aino-äiti (Pyhäjärven Enkkuan kylästä, syntyisin Kojo), Kaisa-täti, nuoremmat veljeni 6-vuotias Raimo, 4 v Jorma, 2 v Auvo ja 7 kuukauden ikäinen Osmo siirtyivät henkilöautoon, joka lähti Sortanlahteen. Minä pääsin isän

lä. Ne oli veistetty koivupuusta ja kiilattu sitä varten tehtyyn lovipyörään, joka oli halkaisijaltaan noin 60 senttiä.

”Entinen mylläri”

kanssa kuorma-auton hyttiin. Lähdimme hiukan myöhemmin liikkeelle. Katsoin vielä asuinrakennusta. — Hyvästi syntymäpaikkani, lapsuuteni leikkipaikat, hyvästi Järisevä. Olen saanut ensimmäiset kahdeksan elinvuottani kasvaa tässä rakkaassa paikassa yhdessä veljeni kanssa. Hyvästi sotapojat, jotka olette suorittaneet kansalaisvelvollisuutenne Taipaleen — Järisevän linnakkeella. Hyvästi Korvenkylän ystävälliset asukkaat.

Ajoimme aamuhämärissä talvista tietä pitkin 1,5 km:n matkan Korvenkylän tienhaaraan. Siitä käännyimme oikealle Lohijoelle menevälle tielle. Matkaa oli Lohijoen kylään neljä kilometriä ja siitä edelleen runsas kaksikymmentä kilometriä Sortanlahteen. Saavuimme Sortanlahden kylään, hevosenkengän muotoinen lahti jäi vasemmalle puolelle. Tie kiersi lahden poukaman. Tulimme satamaan, josta tie jatkui edelleen Tulliniemeen.

Talvipäivä oli valjennut. Satamas-

sa odotti RT 3:n kuljetusalus, hinaaja Vakava, joka oli usein vierailut Järisevän laiturissa. Harmaa sota-alus pystyi liikennöimään ohuessa jäässä. Laiva suoritti huoltokuljetuksia Sortanlahden ja Konevitsan välillä. Päivisin liehui laivan perässä ylväs leijonalippu. Kolmikielekkeinen sotailippu oli Suomen itsenäisen valtion tunnus Laatokalla. Laivan pituus oli viisitoista ja puoli metriä, kantavuus 56 tonnia ja 90 hevosvoimainen höyrykone kehitti nopeutta parhaimmillaan 8 solmua. Laivan miehistönä vajaa kymmenkunta matruusipukuista merisotilasta. Päällikkönä toimi iloinen pursimies Augusti Merimaa ja konemestarina ylikersantti Kanninen. Muuttotavarat lastattiin laivaan.

Kävimme hakemassa muut perheemme jäsenet etapista eli huoltotukikohdasta. Rakennus oli jonkun matkan päässä satamasta. Aliupseerin johtama, muutama rannikkotykistön varusmies toimi lähettinä hoidtaen tavarat laivaan ja vastaavasti tu-

Muistot talteen Järisevästä ja Konevitsasta

Hyvät heimosisarret ja -veljet. Teillä monilla on henkilökohtaisia kokemuksia ja muistitietoa Taipaleen (Järisevän) linnakkeesta ja Konevitsan luostarisaaresta. Pyydän, että te ystävällisesti lähettäisitte pienimmätkin muistitiedot allekirjoittaneelle. Olisin myös kiitollinen valokuvista, jotka palautan lähettäjille. Tiedot koskivat Suomen itsenäisyyden ajalta, myös jatkosodan aikoina tapahtuneet asiat. Olen kiitollinen kaikista tiedoista, myös vähäisiltä tuntuvista tapahtumista. Olen kerännyt arkistojen asiakirjoista tietoja, mutta elävästä

elämästä on varsin vähän tietoa, koska olen ollut silloin vielä lapsi sekä osa vanhemmista asukkaista ovat muuttaneet jo manan majoille tai siirtyneet hajanaisesti eri seutuville. Toivon hartaasti, että vielä voisimme yhdessä tallentaa muistikuvat jälkipolville palasen rakkaasta Karjalastamme. Kiitoksia.

Pyydän ystävällisesti lähettämään muistikuvat ja tiedot osoitteella:

Olavi Väliaho

Oratie 4,

46860 Anjalankoski

puhelin (951) 544 87

levan lastin etappiin, jossa oli myös jalkinekorjaamo. Kurkistimme sisään, näimme kolmen suutarin korjaamassa sotilassaappaita. Etapissa oli myös majoitushuoneita komenuksella oleville varusmiehille sekä kantahenkilökunnalle.

Laivan päällikkö pursimies Merimaa ohjasi meidät ystävällisesti alas lämpimään hyttiinsä. En malttanut jäädä sinne, vaan kävin kurkistamassa konehuoneeseen sekä matruusien skanssiin. Laivan ruorihytissä sain seurata, kuinka kiinnitysköydet irrotettiin nopeasti laiturin pollareista. Kokenut kippari antoi käskyt konehuoneeseen ja ruorimiehelle, matruusille. Alus irtaantui näitisti satamasta kellojen piristessä ja sireenien soittaessa pari törähdystä. Ruorimies käänsi ruoriratasta, laiva suuntasi ensin kulkunsa Tulliniemen suuntaisesti ulos Laatokalle. Keulassa vesi vaahdotosi, höyrykoneen moottorit jyskyttivät ja savupiipusta tuprusi savua piipun täydeltä. Sivuutimme pitkän, yli kolmesataa metrisen aallonmurtajan. Luonnonkaunis niemi aallonmurtajineen antoi suojaista satamapaikan Laatokan tyrskyjä vastaan. Majakka näytti vaihtumatonta valkoista ja punaista valoa kauas ulapalle. Vakava kääntyi oikealle itää kohden. Viiden kilometrin päässä häämötti Konevitsan saari. Sen luostarin lukuisat kupolimaiset kirkkotorit kimalsivat kullanhoidoissa ja näkyivät kauas Laatokalle.

Saavuimme Konevitsaan, jään reunan. Alus ei päässyt satamaan saakka. Nousimme laivasta jälle. Se oli heikkoa ja myötäili aaltojen mainin-

geissa. Tavarat nostettiin jälle. Hevoset odottivat rannassa. Sinne muuttotavaramme kannettiin sotilaiden toimesta ja lastattiin rekiin hevoskuljetusta varten.

Meitä oli vastassa Osmon kummi, rouva Alma Lehtonen. Menimme Lehtoselle odottamaan tavaroiden kuljetusta. Lehtoset asuivat Konevitsan luostarin vanhassa, puisessa entisessä hotellirakennuksessa, metsän siimeksessä. Rakennuksessa oli henkilökunnan asuntoja. Saimme matkan jälkeen lämpimän, herkullisen aterian ja tuliais kahvit. Iltapäivällä pääsimme hevoskyydillä vajaan kahden kilometrin matkan etelään, Marianrannikolle. Matkasimme mäntymetsän reunustamaa talvista tietä pitkin Mariankirkolle tulevaan kotiin. Olimme saapuneet uuteen, ihmeelliseen maailmaan.

Olavi Väliaho

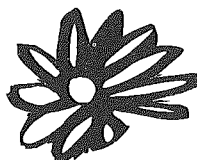
Syksy

Syksyn tuuli pihapuissa soittaa, tuoden talven terveiset. Muuttolinnut, kaipuun siemen sielussaan muuttaneet jo kaikki on.

Talitintit, punatulkut, monet muutkin pikku ystävämme tänne iloksemme jääneet on. Jyvin sekä rasva pallon auttakamme niitä yli talven pääsemään.

Ensi lumi kohta leijuu maahan kylmään, routaiseen. Uuden kevään, uuden ihmeen suojaansa näin sulkien.

Taimi Finni

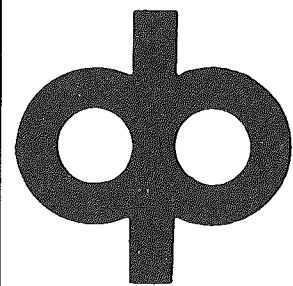
SAKKOLAN HISTORIA

Toinen, uusittu painos Sakkolan historiaa on nyt saatavana, samoin on vielä runsas varasto kirjaa: Sakkolan kylät tuvasta tupean. Kirjoja on saatavana: Lempäälän-Viialan Osuuspankki, Lempäälä ja Kulju (Esko Kallonen), Eero Kurikka, Huhtamo puh.932/645 06, Uuno Pulakka, Ruovesi puh. 934/760 21, Anneli Kuisma, Eino Koironen ja Esteri Lopenen, Lempäälä.

Postitilaukset: Elli Pulakka, Lempäälä puh. 931/751 241. Ainoastaan Elli Pulakka lähettää postilähetyksinä.

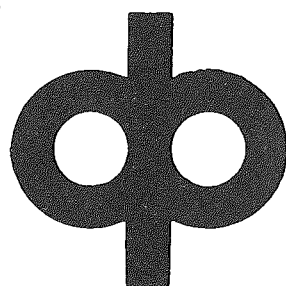
Hinnat: Sakkolan historiaa II 70,—, Sakkolan kylät tuvasta tupean 110,—. Postilähetyksistä lisäksi lähetyskulut. Myyntipisteitä järjestetään lisää ja niistä ilmoitetaan Suvannon Seudussa.

NYT ON TILAISUUS HANKKIA EDULLISESTI LAHJAKIRJOJA!

TÄMÄN PÄIVÄN PANKKIPALVELUA
— PERINTEISIIN NOJAUTUEN —
LEMPÄÄLÄSSÄ JA VIIALASSA
PAIKKAKUNNAN JA JÄSENTEN PARHAAKSI

Lempäälän-Viialan
Osuuspankki

Kapellimestari Uuno Kuparisen 50-vuotistaiteilijakonsertti

Kapellimestari, musiikkikapteeni evp Uuno Kuparisen 50-vuotistaiteilijakonsertti pidettiin Kouvolan kaupungintalon juhlasalissa sunnuntaina 4 päivänä lokakuuta 1977. Ohjelmassa esiintyivät Kouvolan Mieskuoro, Kouvolan Varuskuntasoihtokunta, Kouvolan Rautatieläisten Soittokunta, Kouvolan peruskoulun musiikki- luokkien soittajia ja Uuno Kuparisen pienyhtye.

Haitaria hän iltamissa soitteli jo 14-vuotiaana. Soittajapoikana hän JP 4:stä 16-vuotiaana talvisodan sytyessä joutui muuttamaan Käkisalmeen kun Kiviniemen soittokunta yhdistettiin SJR:n soittokuntaan, josta siirtyi Kaukolan kautta Savonlinnaan ja jatkosodassa koukkaus Kannaksen Joutselästä Itä-Karjalan Karhumäkeen, kunnes sieltä tuli perään-tyminen takaisin Suomeen.

Jatkosodasta hän kotiutui ensin Vesilahteen, josta jälleen puolustusvoimien palvelukseen Turun laivaston soittokuntaan, sieltä Helsinkiin ja

Hämeenlinnan kautta Kouvolaan, josta tulikin hänen kotipaikkansa. Musiikkikapteenina Varuskuntasoihtokunnan kapellimestarin virasta hän siirtyi eläkkeelle v. 1981.

Kouvolaan hän on lisäksi toiminut Kouvolan Orkesterin kapellimestarina, musiikkiopiston opettajana jopa ravintolamuusikkonakin.

Hänellä on myös omia sävellyksiä esitettävänä. Marssi Uljaat sotaveteraanit arvosteltiin sotilassoiton sävellyskilpailussa 436 sävellyksen joukossa 7 parhaaksi. Konserttiin kuului myös valssi Muistojen maa — jonka sanat ja sävel on aikaisemmin julkaistu Suvannon Seudun sivuilla.

Uuno Kuparisen on tuntuma musiikkiin, sillä konsertissa hänen soolosoittimet olivat baritonitorvi, harmonikka, lyra ja piano.

Uuno Kuparinen on syntynyt Sakkolan Petäjärvellä ja hän on kiireen keskeltäkin ehtinyt monesti esiintymään Sakkolajuhlissa ja Petäjärven kylätalaisuuksissa.

Konsertin väliajalla kapellimestari Uuno Kuparisenle ojentettiin Mieskuoroliiton ansiomerkki ja aikaisemmin luovutettiin Kouvolan Sivistys- ja Urheilusäätiön 10.000 mk tunnustuspalkinto.

Kapellimestari, mus.kapteeni Uuno Kuparinen on kotoisin Sakkolasta.

Apurahan saaja Kaija Ryyppö.

Kustannus Oy Karjalan Äänen Säätiön apurahat 1987

Emäntä Kaija Ryyppölle
5000 mk ”Seurakuntaelämän ku-

vauksia Karjalassa” -teoksen aineiston keräämiseen ja julkaisuun. Kaija Ryyppö os Mylly entinen kotikylä oli Sakkolan Hovinkylä.

Kultahäitä

Kultahäitään viettivät 31. 10. 1987 Martta ja Olavi V u l l i Punkalaitumella. Kultahääparin entinen kotikylä oli Sakkolan Røykkylä.

Uusia ylioppilaita

Tampereen lukion iltalinjalta: Liisa Kristiina K u i s m a. Vanhemmat Anja ja Manne Kuisma Sakkolan Haitermaasta. (Voloskan Sihke-riö)

Tampereen Normalikoulusta: Mirja Helena S u i k k a n e n. Vanhemmat Eila ja Seppo Suikkanen Sakkolasta.

Tampereen klassillisen lyseon iltalinjalta Arja Hannele V i r o l a i n e n. Vanhemmat Elli ja Viljami Virolainen. Isän kotikylä Sakkolan Petäjärv.

VEIKKO SOKURA

Erikois-
hammasteknikko

TAMPERE

Mäkipäänkatu 39—41 II kerros
Puh. 556615

KUOLLEITA

Manu Kurikka syntyi 4. 7. 1897 Sakkolan Petäjärvellä, kuoli Vammalassa. Viimeinen kotikylä Karjalassa oli Vpl Pyhäjärven Pyhäkylä ja viimeinen kotipaikka Vamma-

Rajapartio

Kulkee yli selkosten polku rajamiehen. Peittyy jälki askelten karuun korpitiehen.

Silmänkantamattomiin suota, suuntaan rajan. Jossain, luona tunturin, keidas erämajan.

Monta, luona taipaleen, katsoo naavakuusta. Äänet sinfonioiden soivat tuulen suusta.

Tuttavaksi tullut on erätulen sauhu, loiste kahvinuotion, könkään jylhä pauhu.

Suuri luonto ympäröi rajamiehen työtä. Taivas säihkyi, salamoi, hohtaa tähtivyönä.

Kulkee rajapartio suuntaa Suomen rajan. Kotina on vartio erävaeltajan.

Elsa Tuokko

lan Myllymaa. Siunaustilaisuus 31. 12. 1987 Vammalan Roismalan siunauskappelissa ja muistotilaisuus Seurakuntatalossa.

Hilda Kurikka os Vulli syntyi 3. 8. 1899 Sakkolan Rönkkylässä, kuoli 7. 11. 1987 Punkalaitumella.

Arvi Kuisma syntyi 19. 3. 1905 Sakkolassa, kuoli 11. 12. 1987 Tampereella. Kotikylä Sakkolassa oli Haitermä ja viimeinen kotipaikka Tampereen Kaukajärvi. Hänen harrasteenaan oli jo tasamaakaudella kilpahiihto ja hänen nimiinsä jäikin tasamaan 10 km maailman ennätys.

Matti Korikka syntyi 19. 6. 1911 Sakkolan Arkuntanhuan Rajamäellä, kuoli 21. 12. 1987 kotonaan Punkalaitumella.

Hilma Keränen os Pylkäs syntyi 29. 2. 1920 Valkjärvellä, kuoli 19. 11. 1987 Oulussa. Hänen kotikylänsä Sakkolassa oli Haparainen.

Erkki Huuska syntyi 9. 5. 1923 Sakkolan Rönkkylässä, nukkui pois 28. 11. 1987 Helsingissä.

Everstiluutnantti evp Kaarlo Kulervo Paattinen syntyi 2. 5. 1928 Sakkolassa, kuoli 20. 11. 1987 TAYKS.

Helvi Virtanen os Jortikka nukkui pois pitkän ja raskaan sairauden murtamana 16 päivänä lokakuuta 1987 Kangasalla. Hän oli syntynyt 15 päivänä lokakuuta 1934 Sakkolassa. Kaksi kertaa Helvi joutui pikkutyttönä lähtemään sodan jaloista Sakkolasta. Kun syntymäseudut oli lopullisesti menetetty, löytyi monen kiertolaisvuoden jälkeen uusi kotiseutu Kangasala.

Helvi osallistui aktiivisesti Kangasalan Karjalaisten toimintaan tanhuryhmässä, monissa palkituissa tanhuesityksissä 50-luvulla. Hän kävi tanhuamassa viininkorjuujuhilla Ranskassa. Tanhuharrastus toi hänel-

le elinikäiset ystävät, jotka viimeisinäkin vuosina muistivat.

Helvi Virtanen siunattiin läheisten läsnäollessa 30. 11. 1987 Kangasalla ja kätettiin Huutijärven hautausmaahan multiin, jossa jo ovat leposijan saaneet veljensä Usko ja Markku sekä hänen äitinsä.

Helviä jäivät kaipaamaan kaksi tytärtä sekä Unto- ja Arvi-veli perheineen. Moni muistaa elämänmyönteistä Helviä.

Helvi Emilia Runge os Lopenen syntyi 19. 7. 1928 Sakkolan Kirkonkylässä, kuoli 11. 10. 1987 New Brunswick USA. Siunattu Pirkkalan kirkossa 5. 12. 1987.

Irja Sisko Korrikangas os Pulakka syntyi 4. 1. 1932 Sakkolassa, kuoli 30. 11. 1987 TAYKS.

Osmo Onni Kiviranta syntyi 5. 3. 1922 Sakkolassa (asema), kuoli 7. 12. 1987 Tampereella. Siunattu 18. 12. 1987 Helsingissä.

Amalia Kylläinen os Eeva syntyi 20. 4. 1904 Metsäpirtissä, kuoli 17. 10. 1987 Oriveden terveyskeskuksessa. Kotikylä Sakkolassa Volossula ja viimeinen kotipaikka Orivesi.

Eläkk. vanh. poliisikonstaapeli Vilho A. Kuoppo syntyi 16. 10. 1902 Sakkolassa ja kuoli 29. 8. 1987 Helsingissä. Kotikylä Sakkolassa oli

Vuosia täyttäneitä

90 VUOTTA täytti 16. 11. 1987 Aapro Kurikka Punkalaitumella. Hänen syntymä- ja kotikylänsä oli Sakkolan Petäjärvä.

90 VUOTTA täytti 6. 1. 1987 Matti Vilhelm Kaarineva Urjalan Nuutajärvellä. Hän on syntynyt Sakkolan Petäjärveltä jossa hänellä oli kylän ensimmäinen auto ja hän oli talvisotaan saakka VR:n autopuolen palveluksessa Valkjärvellä ensin linja-autonkuljettajana myöhemmin autonkuljettajien esimiehenä. Vi-

Vilakkala, josta hän muutti 1928 Viipuriin ja sieltä Helsinkiin. Viimeinen kotikaupunki oli Espoo.

Tyyne Siviä Pappinen os Pensas syntyi 18. 12. 1908, kuoli 25. 12. 1987. Kotikylä Sakkolassa oli Haitermä ja viimeinen kotipaikka Jyväskylä.

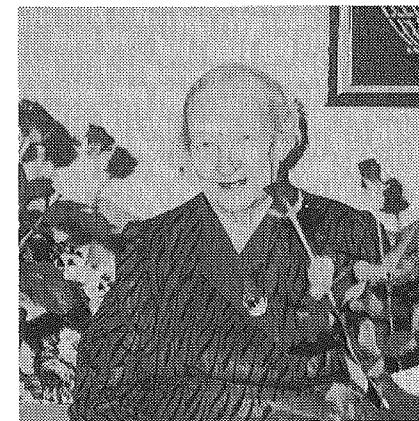
Onni Kiiski syntyi 15. 3. 1920 Sakkolan Riiskan kylässä, kuoli 18. 12. 1987 Hyvinkään sairaalassa. Viimeinen kotipaikka Nurmijärven Raalan kylä. Siunattu kappelissa 2. 1. 1988. Suremaan jäivät läheisemmät poika ja 2 tytärtä sekä Hilma-sisko.

meinen työpaikkansa hänellä oli Nuutajärven tehtaan sähkömestarin toimi, josta jäi eläkkeelle. Suvannon Seutua hän on avustanut monin tavoin, asiamiehenä, kirjoittajana ja valokuvaajana. Kiitokset pitkäaikaisesta työstä Suvannon Seudun puolesta! Onnittelumme!

85 VUOTTA täytti 24. 11. 1987 Ester Lautarinen os Korpelainen Kangasalla. Hän on syntynyt Metsäpirtin Raajun kylässä ja viimeinen asuinpaikka Karjalassa oli Sakkolan Riiska. Nykyinen kotipaikka Kangasalan Kirkonkylä.

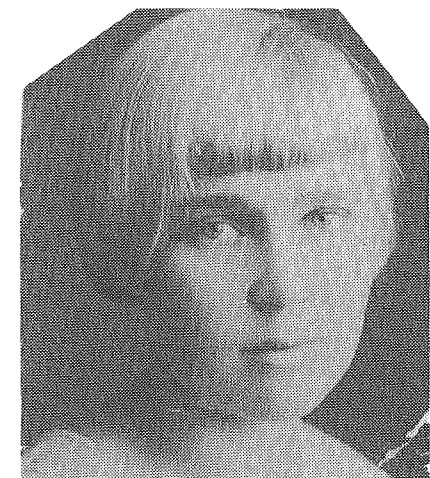
80 VUOTTA täytti 17. 9. 1987 Hilma Pullinen os Vulli Urjalassa. Hän on kotoisin Sakkolan Rönkkylästä.

80 VUOTTA täytti 10. 11. 1987 Loo viisa Pulakka Tampereen Hervannassa. Entinen kotikylä Sakkolan Vilakkala.

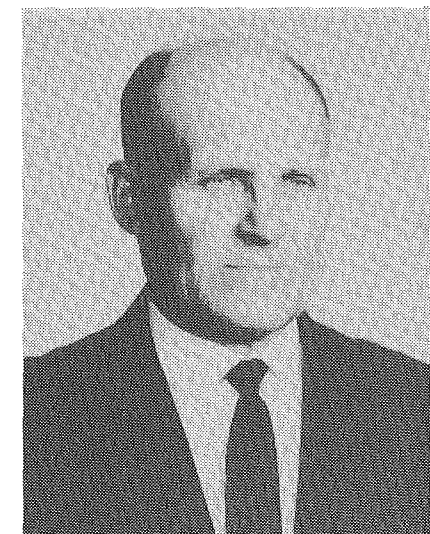
70 VUOTTA täytti 8. 1. 1988 Tyyne Lemmetti os Nousiainen Lempäälässä. Hän on syntynyt Valk-

järvellä ja viimeinen kotipaikka Karjalassa oli Sakkolan Petäjärvä.

80 VUOTTA täytti 29. 12. 1987 opettaja Martta Koironen Saarijärvellä. Hän on syntynyt Sakkolan Kiviniemessä. Opettajana hän toimi 2 vuotta Karjalassa ja 24 vuotta Keski-Suomessa eri kouluilla.

Merkkipäiväänsä hän vietti lähempien omaisten seurassa.

75 VUOTTA täytti 24. 1. 1988 Arvo Nalli Vilppulassa. Hän on syntynyt Sakkolan Kaarnajoella.

Vilppula on ollut hänen kotikuntansa marraskuusta 1944 alkaen, jolloin hänet vapautettiin sota-ajan palveluksesta.

Maanviljelys on ollut pääammatina, mutta pieni tila ei ole antanut riittävästi toimeentuloa ja siksi hän toimii myös itsenäisenä rakennusalan yrittäjänä Vilppulassa ja Mäntässä. Vilppulassa hänellä on luottamusteh-

täviä: Valtuustonvj. vaalilautakunnassa ja Mäntän sosiaalivakuutustoy-mikunnan jäsen. Osallistuen talvi- ja jatkosotaan, haavoittuen jatkosodassa Syvärin taisteluissa. Sotilasarvo on ylikersantti.

"70-vuotisen itsenäisyyden aikana on ihminen oppinut kuulemaan ja näkemään paljon, jos ei sinä aikana ole mitään muuta oppinut, niin ainakin hiljempaa kävelemään..."

70 VUOTTA täytti 11. 12. 1987 emäntä Iida Korhonen os Kekki. Merkkipäivänään hän oli pois kotoaan.

Iidan elämäntaival alkoi Sakkolan Haparaisten kylästä. Siirtolaisen tie kulki Rautalamille, josta löytyi mies Helge ja Ukonmäen talo.

Iida teki maatalon raskasta työtä, jaksoi vielä pitää kodin kauniina ja hoitaa lapsia. Kolme poikaa kasvoi Ukonmäessä. Nyt nuorin pitää taloa ja hänellä on kolme tyttöä. Iida ja Helge asuvat nyt kirkonkylän rivitalossa. Sotaveteraanityössä Iida on ollut tarmokkaasti mukana. Monet sairaudet ovat vuosien mittaan koetelleet. Silti karjalainen iloisuus ja välittömyys näkyvät Iidan olemuksessa.

Olet yhtä nuori kuin isänmaamme, mutta pitkä pitkä matka on askeltesi.
TK

60 VUOTTA täytti 30. 8. 1987 Eino Viskari Lempäälän Kuljussa. Hänen entinen kotikylänsä oli Sakkolan Purpua. Eino Viskari toimii Suvannon Seudun asiamiehenä.

60 VUOTTA täytti 25. 11. 1987 Matti Valtonen Lempäälän Hulaudessa. Hän on syntynyt Sakkolan Voloskassa kirvesmiehen poikana. Jo nuorena hän rupesi isänsä ammattia jatkamaan.

Monet ovat ne pirtit ja rakennukset mitkä hän on veljensä Einon kanssa pystyttänyt ja rakentavat vieläkin. Hyvää jatkoa ja myöhästyneet onnittelet!

60 VUOTTA täytti 17. 12. 1987 Aaro Tenkanen Ruovedellä. Hänen kotikylänsä oli Sakkolan Karhola.

60 VUOTTA täytti 12. 8. 1987 Saa-ra Kemppainen os Huuska Kemijärvellä. Entinen kotikylä Sakkolan Röykkylä.

60 VUOTTA täytti 12. 10. 1987 Viljo Ukkonen Punkalaitumella. Hänen entinen kotikylänsä Sakkolan Riiska.

60 VUOTTA täytti 16. 10. 1987 Teuvo Karvonen Punkalaitumella. Hänen entinen kotikylänsä Sakkolan Riiska.

60 VUOTTA täytti 6. 11. 1987 Senja Lintukangas os Nihti Punkalaitumella. Hänen entinen kotikylänsä Sakkolan Ojaniemi.

60 VUOTTA täytti 1. 12. 1987 Aune Seppälä os Kuuppo Vehkalahdella. Hänen entinen kotikylänsä Sakkolan Röykkylä.

60 VUOTTA täytti 19. 12. 1987 Venla Vulli Punkalaitumella. Hänen entinen kotikylänsä Sakkolan Röykkylä.

50 VUOTTA täytti 21. 12. 1987 Matti Antero Pitkänen Punkalaitumella. Hänen entinen kotikylänsä Sakkolan Arkuntanhua.

Virkki-Käsityömuuseon tapahtumat 1988

Vokki-Virkki, Merikannontie 3
Puh. 497766

TAPAHTUMAT:	16. 1. klo 15	Kuusenkaristajaiset
	20. 2. klo 15	Leikkivää laskiaista, avoimien ovien päivä klo 11—15
	26. 3. klo 15	Virpojaaiset
	14. 5. klo 15	Kevätlaulajaiset
	17. 9. klo 15	Nimipäiväperinne, Tyynen päivä
NÄYTTELYT:		Kiviniemen markkinat klo 11—15
	22. 10. klo 15	Sana ja sävel
		Tyynen-Kerttu Virkki-Säätiön 10-vuotiskavalkadi
	26. 12. klo 18	Kuusenkoristajaiset
	22. 1.—20. 2.	Virkki-Käsityömuuseon saamat lahjoitukset ja omat ostot 1987, mm. käsipaikanäytteitä n. 50 kpl
	15. 3.—14. 4.	Martta M. Vallin Porista esittelee eri kokoisia kuvakudoksia, 25 kappaletta
	26. 3.—	Perinteellinen pääsiäisnäyttely
	14. 5.—	Perinteellinen kesänäyttely
	22. 9.—	Virkki-Säätiön 10-vuotisnäyttely

Punkalaitumen Karjalaiset ry:n 40-vuotisjuhla

Punkalaitumen Karjalaiset ry vietti sunnuntaina 15. 11. -87 40-vuotisjuhlaansa. Ennen jumalanpalvelusta kävivät seuran jäsenet kunniakäynnillä Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkillä ja sankarihaudalla. Kukkalaiteet laskivat Aulis Rastas ja Pirjo Korkka-Vuorinen, Eino Kuisma ja Toini Kallonen. Jumalanpalveluksessa saarnasi kappalainen Miika Vuola, liturgian suoritti kirkkoherra Klaus Malmivaara, urut kanttori Pentti Mäki.

Kirkkokahvit juotiin seurakuntatalossa, jossa vietettiin 40-vuotisjuhlat.

Aluksi laulettiin Karjalaisten laulu. Tervehdysanat lausui puheenjohtaja Aulis Rastas todeten: "Seuran piirissä kokoonnuttiin eri kylillä si-

jaitseissa kodeissa ja näissä tilaisuuksissa voitiin kuulumisin ja tarinoin lieventää Karjalan kaipuuta ja yhdessä totuttautua uuden asuinpaikan tapoihin."

Nyt on seuran toiminta vakiintunut ja tänä päivänä ikääntyvä jäsenkunta vähenee ja toiminta muuttuu.

Historiikin esitti Toivo Tenkanen m.m. todeten, että 10. 08. -47 koontui seuratalo Vartiolaan karjalaisia perustavaan kokoukseen, jäsenmäärä oli vuonna 1948 296 ja toiminta oli monipuolista ja vireää.

Seura on ollut mukana urheilukilpailuissa ja monissa kulttuurijuhlissa. Kotiseutumuseolla on järjestetty karjalaiset kulttuuripäivät ja kyykäesityksiä. Sakkolan pitäjäjuhlia on

järjestetty ja viimeisin tempaus on KARJALAINEN KIRJAHYLLY, noin 100 teosta Punkalaitumen kirjastoon.

Lausuntaa tunteella esitti Aune Ahtiainen valaen kuulijoihin isänsä runon säkein uskoa ja toivoa lähimmäisiin ja tulevaisuuteen.

Veisattiin virsi 381, joka on ollut kirkkoherra Lehmusvuoren lempivirsi.

Lämpimiä ajatuksia herättävän ja rohkaisevan puheen juhlassa piti kirkkoherra Klaus Malmivaara. Kanttori Pentti Mäki esitti laulut Rakkahin Jeesus ja Talven tullen.

Tilaisuudessa ojennettiin paikalla oleville perustajajäsenille Väinö Rastalle ja Toivo Ukkoselle uusitut Sakkolan tarinat. Ansiomerkin tunnustuksena toiminnastaan saivat: Aulis Rastas, Helka Lemmetti ja Pirjo Korkka-Vuorinen.

Seuraa onnittelevat Punkalaitumen seurakunta, Oriniemen ja Koskioisten Martat, paikalliset pankit ja Suvanto-säätiö merkittäville kirjalahjoituksilla.

Juhlan päätössanoissa seuran sihteeri Pirjo Korkka-Vuorinen painotti karjalaisuuden säilyvän, vaikka karjalaiset vähenevät.

Satakunnan laulu kaikui lopuksi tunnelmallisessa juhlassa 40 valkoisen kynttilän loisteessa.

Punkalaitumen Karjalaiset ovat koonneet yli 100 kirjaa Punkalaitumen kirjastoon Karjalaiseksi kirjahyllyksi. Kunta on tukenut hanketta 1000 mk ja osa kirjoista on saatu lahjoituksina. Kirjat ovat tietokirjallisuutta. Idean isä Toivo Tenkanen toivoo näin nuorten löytävän tietoja vanhempiensa Karjalasta. Kirjojen kokoamistyön on tehnyt Matti Ukko-

Aulis Rastas ja Pirjo Korkka-Vuorinen laskivat kukkalaitteen Karjalaan jääneiden muistomerkille.

nen ammattitaidolla. Kaarina Patjalta on myös tullut hyllyyn tuntuva lisä teoksia.

— Me haluamme vaalia karjalais- ta kulttuuria näillä asuinsijoillamme, jonne sotien johdosta jouduimme. Karjalainen tietokirjallisuus on rikas ja monipuolinen. Kuitenkin paljon on jo hävinnyt ja jäi aikanaan sinne entisille kylille, kertoo Toivo Tenkanen. Nuoremman polven tulee kuitenkin saada tietää halujensa mukaan elämästä Karjalassa ja siksi ha-

Karjalaisten juhlaa. Senja Lintukangas, Aune Tenkanen, Aune Ahtiainen ja Toini Kallonen onnittelevat Marttojen puolesta juhlivaa Karjala-seuraa.

Aulis Rastas, Toivo Tenkanen ja Helga Uusimaa tarkastelevat karjalaista kirjallisuutta.

luamme saada tämän kokoelman kirjaston käyttäjille saataville.

Tämän tietokirjallisuuden tallentaminen on senkin takia tärkeää, että Karjalaisseuramme alkaa kutistua, nuoria ei tule mukaan. Kun aloitimme toimintamme 40-luvulla oli jäsenmäärä parhailleen lähes 300. Nyt seuraan kuuluu 19 jäsentä, kertoo Toivo Tenkanen.

Muisto

Rukous, rakkaus, usko ja työ, on onnesi kestävät pylväät.

Tuon muiston kauan sitten opettajani muistivihkooni kirjoitti.

Jo ajat sitten tuo vihkonen kadonnut on.
Nuo sanat vain soimaan on jääneet.

Oli muistoja muitakin vihkosessain, mut niitä mä muista en.
Kai muistoista kaunein tuo ollut on,
kun vieläkin muistan sen.

Taimi Finni

Perämoottorit Ruohonleikkurit Moottorisahat sekä muut polttomoottorikoneet

Pienkonekorjaamo

NUORA-MOTOR

Härmälänkatu 15, TAMPERE
Puhelin 931-654 411

Perämoottorit Ruohonleikkurit Moottorisahat sekä muut polttomoottorikoneet

- Passikuvat heti — otamme myös valokopiot
- Nopea filminkehityspalvelu, jopa tunnissa
- Laaja tarvevalikoima: Kamerat, projektorit, filmit, kehykset
- Valokuvaaja tilattavissa eri tilaisuuksiin, studiokuvauksia

Lempäälän Kuva ja Tarvike
om. Tapio Kuisma, Sirvalahti P. 751 659

Vesilahden Karjalaseura vietti 40-vuotistilaisuutta 1. 11. 1987 Narvan Osuuspankin kerhohuoneessa

Jumalanpalveluksen jälkeen sepelipartiot kävivät kunnianosoituksilla sankarihaudalla ja Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkillä sekä poisnukkuneiden perustajajäsentien haudoilla.

40-vuotisjuhlan tervetuloitovutuksen esitti nykyinen puheenjohtaja Yrjö Raaska. Yksinlaulua esitti kitaralla säestäen Leena Niinimäki sekä Aila Heikkilä os Pulakka. Pirkko Bergius os Teräväinen lausui runoja. Seuran historiikin esitti Seija Purontaa.

Juhlapuhujana tilaisuudessa esiintyi Vesilahden kunnanjohtaja Jukka Alkio ja hän yhdessä valtuuston pu-

heenjohtajan Olavi Kuparisen kanssa toi Vesilahden kunnan tervehdyksen Karjalaseuralle. Vesilahden seurakunnan puolesta puhui kirkkohera Aarre Laitila. Lisäksi seuraa onnittelevat ja samalla antoivat muuta- kin kuin moraalista tukea: Tampereen Aluesäästöpankki Aarno Hoppu ja aluejohtaja Sauli Kotipelto, Vesilahden Osuuspankki johtaja Jaakko Kantola.

Lisäksi onnittelevat Karjalaseurojen Tampereen piiri ja Lempäälän Karjalaiset. Paikkakunnalta pois muuttaneet entiset johtokunnan jäsenet Lauri ja Mirja Lamppu Helsingistä ja Sirkka-Liisa Puputti Kausa-

Vesilahden Karjalaiset 40 v.

Kävimme kutsuvieraana Kirkonkylän nuorisoseuran tilaisuudessa Pirkkalassa

Viime heinäkuun alkupäivinä olimme Sakkolan nuorisoseuran kutsusta vierailulla Aira ja Ossi Jääskeläisen kotona, kyseessä oleva vierailu tehtiin osaksi Sakkolan pitäjäjuhlan järjestelyihin liittyvänä, koska

Kirkonkylän nuorisoseuran jäsenet olivat lupautuneet auttamaan pitäjäjuhlien järjestelyissä. Kutsuvieraina tunsimme todella olevamme vieraita joitten tuloa odotettiin. — Isäntäväki on ollut Sakkolan sotainvalidien

lasta onnittelevat seuraa juhlan johdosta.

Tilaisuudessa ojennettiin seuran ansiotuneille jäsenille seuraavat ansiomerkit: Karjalan Liiton hopeinen ansiomerkki Aino Nuora, Asta Valkonen ja Seija Purontaa. Pronssinen ansiomerkki Pirkko Bergius, Ritva Koski, Olavi Kuparinen ja Kaino Rytty.

Poimintoja esitetystä seuran historiikista:

Vesilahden Karjalaseuran perustava kokous pidettiin 7 päivänä syyskuuta 1947.

Puheenjohtajaksi valittiin Yrjö Raaska ja hän on jälleen samassa luottamustoimessa. Vuosien 1974—1986 toimi pj:na Kauko Virolainen.

Ensimmäiseen johtokuntaan kuuluivat: vpj:nä Matti Valkonen, sihteerinä Lauri Lamppu, rahastonhoitajana Arvid Heikkonen sekä jäseninä Viljo Paavilainen, Viljo Kurikka, Lempi Kekki, Aleks Virolainen ja Hilja Ryyppö.

Sakkola-juhlat on järjestetty Vesilahdella vuosina 1952, 1958 ja 1972?

Karjalaan jääneiden vainajien muistokivi pystytettiin v 1955. Seura sai oman lipun v 1960.

Nykyinen johtokunta: pj Yrjö Raaska, vpj Ritva Koski os Raaska, sihteeri Seija Purontaa, rahastonhoitaja Kerttu Virolainen, jäsenet Jaakko Valkonen, Toimi Virolainen, Väinö Virolainen, Olavi Kuparinen ja Terttu Kurikka. (Soini Kurikka?) Kunniajäsen Hilja Ryyppö.

V P

tukijoina monissa aikaisemmissa asioissa ja tehtävissä.

Heidän kauniissa huvilassaan järven rannalla olo oli viehättävää ja nautinnollista lauantai-ilta viettää, herkullisten antimien ja muun ohjelman puitteissa...

Olen jo aikaisemmin maininnut, että Karjalainen ja sakkolalainen kulttuuri on rikasta henkiseltä puo-

Koskioisten Martat täyttivät 40 vuotta

Kun 1940-luvulla Punkalaitumelle muutti noin 800 sakkolalaista, niin heräsi ajatus Marttayhdistyksen perustamisesta ja näin alkoi toimintansa Koskioisten Marttakerho.

Koskioisten Marttayhdistys vietti 40-vuotisjuhlaansa 16. 11. 1987.

Marttatoiminta aloitettiin Sakkolan Riiskan Marttayhdistyksen osastona ja perustuva kokous pidettiin

Nikolais Kurikan talossa. Ensimmäiseen johtokuntaan valittiin jäseniksi Anna-Liisa Lamppu, Emma Kuisma, Hilda Kurikka, Elma Lopenen ja Hilja Nihti. Varalla olivat Anna Vulli ja Tyyne Nihti.

Nykyisessä hallituksessa on puheenjohtaja Senja Lintukangas, vpj Helvi Koivisto ja jäsenet Eila Mahlamäki, Aune Tenkanen, Kaisu Marttila, Elli Levonniemi ja Raili Mahlamäki.

Tervehdyssanat esitti Senja Lintukangas. Yhteislauluina laulettiin

Marttalaulu ja virret 560 ja 408. Eeva Säteri ja Ilmi Männistö lausuivat runoja. Satakunnan Marttapiiriliitosta saapui juhlaan kotitalouskonsulentti Paula Ruohonen ja hän puhui marttajärjestön tämän-hetkisistä toiminnoista. Hopeisen ansiomerkin sai Senja Lintukangas, pronssisen Eija Mahlamäki — hän toimii yhdistyksen sihteerinä ja opintokerhon vetäjänä.

Marttapiiriliiton 10-vuotismerkin saivat rintaansa Siviä Leppänen, Elli Levonniemi, Kaisu Marttila ja Valma Nuutila. Punkalaitumen seurakunnan tervehdyksen toi kirkkohera Klaus Malmivaara. Lisäksi onnitelivat Oriniemen Martat, Punkalaitumen Karjalaiset ry, Satakunnan Marttapiiriliitto, Ida Vulli ja Punkalaitumen osuuspankki.

Aune Tenkanen lausui tilaisuuden loppusanat.

Ansioituneet martat palkittiin 40-vuotisjuhlassa.

lelta, pöydänantimien lisäksi.

Aira, Irja ja Liisa Jääskeläinen lauloivat Anu Jääskeläisen säestyksellä israelilaisen kansanlaulun, Karjalan kunnalla ja kolmanneksi italialaisen kansanlaulun Soi Iltakellot. Esitysten jälkeen kerhomme pj Martti Karonen esitti kiitokset tytöille, olimmehan kaikki yllättyneitä ohjelman suorituksesta, sen erittäin äänen soinnista. Juuri tämä Soi Iltakellot on luvattu esittää uudestaan seuraavassa tilaisuudessa.

Nuorisoseuralaiset esittivät vanhojen aikojen piirileikkejä ja mikäpä hyvin hoidetussa puutarhassa oli piirileikkejä mennä, kun kerran tilaa riitti. Ilma ei tosin ollut kaikkein suosiollisinta, mutta kalakilpailussa oli silti riemukasta, kun Toivo Koiranen

sai täyden vastuksen toisilta, olipa Irja Lamppu vähällä yllättää Topin ongintaottelussa. Näin lauantai-ilta kului Kirkonkylän nuorisoseuran vierraana rattoisasti.

Kyselin isäntäväen ajatuksia juuri rakennetusta talviasuttavasta huvilasta, oli vastaus: — Koska ei ole mitään kiireitä, kannattaa aina tarkoin harkita mitä ja miten, mistä ja milloin rakentaa ja tekee.

Ei Ossi ole turhaan rakennusmestariksi lukenut.

Minä kutsuvieraana esitän mitä parhaimmat kiitokset erittäin hauska lauantai-ehtoopäivästä ja vierraanvaraisuudesta. Kiittäen

Irja ja Lauri Lamppu

Kynttilän liekki

Siinä ne palaa vavisten kynttilät, punainen ja keltainen. Sievästi lautasella vieritysten. Lämpö lähelle punainen tuo. Keltainen vaisumpaa hehkua luo. Yhdessä tuikkivat yöhön maan...

Katselen valoa kynttelien... Mietin vain hiljaa itsekseni: Oma kynttilän liekki loppuu myös hiljalleen.

Hilkka Heikkonen

Putkiliike
P Nuora Ky
37560 KULJU
puh. 676 100

Aapeli

On kuin jonkinlaista kohtalon ivaa, kun entisen Sakkolamme tunnetuin ja eniten muisteltu henkilö ei ollutkaan joku pappi tai virkamies, ei edes ansioitunut maanviljelijä, kauppias tai parisniekka, vaan "narrari" ja monien mielestä ehkä vähän hullukin — Aapeli Koivumäki. Näin virallisesti häntä tuskin monikaan muistaa, mutta sakkolaisittain Koimeä Oapel oli vuosisadan alkukymmeninä kaikkien tuntema ja tavallaan arvossapidettykin eläjä. Vain vanhimmat nykyisistä suvantolaisista ovat hänet nähneet, sillä jo 20-luvulla hänen tiensä päätyi Imatralle, Rauhan mielisairaalaan, mutta hänen maineensa eli vielä pitkään entisillä sijoilla ja muistetaan hänet vieläkin. Monista muista suurmiehistä poiketen, kukaan ei muista häntä katkeruudella vaan hänestä on pelkästään "kauniita" ja hauskoja muistoja.

Niinkuin sukunimestäkin jo voi päätellä, Koivumäki ei ollut syntynään sakkolalaisia, vaan lienee ollut lähtöisin Länsi-Suomesta tai Pohjanmaalta. Vuosisadan vaihteessa ja viime vuosisadan lopullakin, kun maaorjuus Karjalassamme oli jo lakanut, jatkui muun Suomen alueella vastaavanlainen torpparilaitos vielä lähes viidenkymmenen vuoden ajan, tuolloin muutti Länsi- ja Pohjois-Suomesta Kannaksen rajapitäjiin melkoisesti väkeä uutta elämää aloittamaan ja Karjala otti kaikki omikseen. Koivumäen läntistä syntyperää osoitti hänen puhekielensäkin, mikä oli jonkinlaista ja vieläpä juhlallisen tuntuista kirjakieltä, josta kuitenkin "herras tee" lienee puuttunut. D-äänneen puuttuminen saattoi johtua siitäkin ettei tämä äänne kuulunut paikkakunnan murteeseen ja Aapelin toilauskista kertova ei hallinnut tätä hienoutta.

Monia tarinoita kerrottiin aikoinaan Aapelin edesottamuksista ja ju-

tut olivat tietysti tosiakin, sitä myöten kuin kertojat ne oikein muistivat. Ehdoton ja täydellinen totuus on kuitenkin tällaisissa tapauksissa sivuseikka, itse tarina on pääasia.

Koivumäen kaikki kolme veljestä olivat kai jo isoja miehiä perheen muuttaessa Sakkolaan ja varsinkin Aapeli, joka oli muita päätänsä pitempi ja kaiken lisäksi vielä hyvin vahvatekoinen, kerrassaan mallikappale maamieheksi ja uuden pellon raivaajaksi, kunhan vain kaikki muukin miehessä olisi ollut komean var-

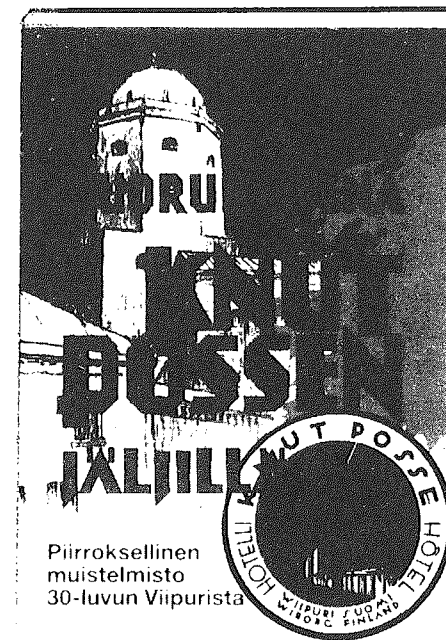
talon mukaista. — Näin ei kuitenkaan ollut ja Aapeli varsin hienosti viihtyi tavallisissa maalaistalon töissä, mutta sitä paremminkin kylän raitilla, eikä suinkaan pelkästään vetelehtijänä vaan "narrina" ja ihmisten hauskuttajana. Aina kerääntyi Aapelin ympärille kaikenikäistä väkeä, joita huvitti jo pelkkä miehen olemus ja esiintyminen ja Aapeli itse oli luonteeltaan taiteilija ja kloveni ja oli onnellinen kun hänen touhuilleen naurettiin.

Jos Aapelin työnteosta ei Ukko

Visuaalinen viipurilaismuistelmisto — juuret Suvannon Sakkolassa

Eka Karppanen

NUORUKAISENA KNUT POSSEN JÄLJILLÄ

Käteismyynnissä Tampereen seudulla
Osuuspankki, Kulju (Esko Kallonen)
Tilaten Karjalan Kirjapaino Oy

Oksasenkatu 8, PL 4
53101 LAPPEENRANTA, puh. 953-11700

Koivumäelle mitään hyötyä ollutkaan osattiin toki hänen kykyjään muulla tavoin hyväksikäyttää; kerrankin, eräänä alkukesän kauniina pyhäaamuna, kun Aapeli vielä, tapansa mukaan, oli makeimmassa unessaan ryntäsi Koivumäen pihalle kaksittainkin vihaisia naapurin isäntiä: Talon karja oli ollut naapurin ohrapelloilla ja syönyt ja sotkenut niin ettei isännät voineet enää kiukkuaan hilitä. Vanhalla Koivumäellä sensijaan ei ollut mitään syytä hermoiluun kun hän melkein kuiskaten rauhoitteli naapureitaan: — Hyvät naapurit, puhukaa toki hiljemmin, ettei minun ”hullu” poikani herää... Pyhäaamun rauha ja hiljaisuus vallitsi heti Koivumäen pihapiirissä.

Sukupolvi vaihtui aikanaan Koivumäen talossakin, nuorin veljistä löysi työnsä rautatien palveluksessa ja keskimäinen, Santerikin, oli jo perheellinen mies, Aapeli sensijaan jatkoi jo opittuun tapaansa: Kotona hän tavallisesti oli vain syömisen aikoina ja pöydän ääressä hän kyllä täytti paikkansa, mutta talon työt olivat taas kokonaan eri asia. Näin ei tietystikään voinut loputtomiin jatkua ja niin eräänä aamuna Santeri yrittikin — suurella vaivalla — selittää velimiehelle tilannetta ja tiedustella tämän mieltä miten tästä nyt olisi jatkettava ja miten talo jaettava, että oikeus ja kohtuus tapahtuisi? — Aapeli toki ymmärsi veljensä asian selittämättäkin ja hänellä oli jo ratkaisu valmiina: — Ei meidän sovi pirstoa isämme perintöä, vaan heikompi lähteköön talosta — sellainen on luonnon laki. Santeri tietysti ymmärsi, ettei tällainen jako ollut mitään asiaa, mutta Aapeli oli talon jakoon kovin innostunut ja oli jo kiinni veljessään: — Koittakaamme kumman on lähtettävä? — Asia oli selvä koittamattakin, sillä Santeri oli vain tavallinen keskikokoinen mies ja velimies oli jättiläinen ja niin Aapeli tietysti painoikin veljensä lattiaan. Santeri uskoikin talon jaon ainakin tälläkertaa rauenneen, mutta velimies palasikin vielä asiaan: Sinä mahtol-

lisesti kompastuit? Koittakaamme uutelleen. Ja Aapeli oli taas kiinni veljessään. Kamppailu oli lähes yhtä lyhyt kun Aapeli heittäytyi selälleen ja veti Santerin päällensä, — Sinä voitit — sinä olet vahvempi. Talo oli tällä jaettu. Aapeli lähti talosta ja näytti vielä lähtieksiksi miten ’kimo loikkaa’. Monikaan nykyisistä sakkolalaisista ei tienne millainen suoritus tämä ’kimon loikka’ oli, mutta aikoinaan se oli Aapelin parasta ohjelmissä ja huvitti ihmisiä mikä olikin pääasia.

Talonjaosta lieene alkanut Aapelin varsinainen taiteilijaelämä, tosin hän kuulemma edelleenkin silloin-tällöin poikkesi kotonaan syömässä, mutta enimmäkseen hän kierteli Sakkolan ja lähipitäjien kylissä. Aapelin kylään tulo kyllä huomattiin, paitsi, että hän oli kookas ja näkyvä, oli hänen pukeutumisensakin näyttävää. Kyliltä saamiinsa ehjiin vaatteisiin hän ompeli erivärisiä tilkkuja paikoiksi ja mihin tahansa hän saapuikin oli hän kohta iloisen ja nauravan väkijoukon ympäröimä. Kaiken lisäksi Aapeli oli vielä musikaalinenkin ja haitari oli aina hänellä matkassaan. Koko omaisuutensa Aapeli kuljetti aina mukanaan ja talvisin se kulki mukavasti haltijansa perässä pikku kelkassa. Haitarin lisäksi maallista omaisuutta oli vielä ainakin ”kytkytimet”. Tämä kahdesta osasta koostuva rakennelma oli varmaankin harvinaisuus, ellei suorastaan ainoa laatuaan koko maailmassa, mutta Aapelille tuiki tarpeellinen ja melkein välttämätönkin: Tuohon aikaan kun yleisiä käymälöitä ei ollut kovinkaan tiheässä ja niinkuin kaikille muillekin, Aapelillekin tuli aina ajallaan hätä ja pakkotila, mutta mihinkään pulaan ei toki jouduttu kun tähänkin asiaan oli jo etukäteen varauduttu, kytkytimet pystytettiin vain tienvarteen ja niin tuli tämäkin askare arvokkaasti ja sivistyneesti hoidettua.

Koivumäen kuljeskelu lieene jatkunut useita vuosia ja paljon tarinoita kerrottiin aikoinaan hänen vaeluksensa aikaisista sattumuksista, ar-

vovaltaisin ja Aapelin elämää ja olemusta parhaiten kuvaava lieene kuitenkin kertomus, jonka itsensä nimismies Helanderin sanottiin kertoneen heidän kohtaamisestaan:

Aapeli tietysti vähän väisteli nimismiestä, ei siksi, että hänen töissään olisi ollut mitään rikollista tai lainvastaista, mutta ainahan on tiedetty ettei herrojen tuttavuudesta ollut juuri hyvää odotettavissa ja ainahan sitä itsekullakin saattaa olla pieniä unohduksia ja laiminlyöntejä minkä vuoksi etenkin nimismiehen näkemisestä ei ollut juuri väliä. Näin Aapelikin sovitti Kekkilän kartanossa käyntinsä siksi ajaksi kun tiesi herran itsensä olevan Suvannon toisella puolella. Seuranpito Aapelin ja kartanon palvelusväen kesken sujui kuitenkin niin rattoisasti, että ajankulu kokonaan unohtui aina siihen asti kunnes herrasväen vaunut kaarsivat konttorin portaitten eteen. Piit ja rengit hävisivät nopeasti paikalta ja Aapeli jäi yksin pelätyn herran katseltavaksi. Kohteliaasti Aapeli kuitenkin nosti hattuaan, mutta hyvänpäivän toivotukseen ankara herra tuskin edes vastasi, vaan aloitti heti virkansa vaatiman puheen: — Koivumäki se vaan jatkaa entiseen tapaansa... Aapeli oli nyt kokonaan ällikällä lyöty ja sai tuskin sanotuksi: — Niinhän minä... entiseen tapaani... niinhän minä...

— Tällainen elämäntapa ei enää nykyisin käy... jokaisen on tehtävä työnsä ja maksettava veronsa... Koivumäelläkin on kaikki kruunun saatavat maksamatta ties kuinka monelta vuodelta... tämä asia on nyt heti järjestettävä...

— Juuri niin... Herra Nimismies puhuu tietysti oikein... eihän muuten voisi ollakaan... juuri niin meidän on tehtävä...

Perätysten mentiin portaita ylös nimismiehen konttoriin ja hetkessä hän oli saanut lasit nenälleen ja tilikirjan eteensä.

— Niin, kaikki maksut on suoritamatta ja osa on jo vanhentunutkin, mutta vanhentumattomiakin saatavia

Sakkolan Haitermaan, Pannusaaren ja Lupran kyläjuhla Lempäälässä

Mikkelin päivänä 4. 10. 1987 vietettiin Lempäälässä Haitermaan, Pannusaaren ja Lupran kyläjuhlaa. Tilaisuuteen oli saapunut kaikkiaan 75 osanottajaa eri puolilta Suomea, yksi Ruotsista saakka. Aluksi osallistuttiin perhekirkkona pidettyyn yhteiseen jumalanpalvelukseen Lempäälän kirkossa. Sen jälkeen suoritettiin kunniakäynti ja kukkatervehdys Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkillä Lempäälän hautausmaalla. Puheen piti Usko Koiranen.

Kylälaisten yhdessäoloa jatkettiin Lempäälän seurakuntatalossa. Yhteislaulun, jota säesti dir.cant. Antti

on yhteensä kuusitoista markkaa ja...

— Kuusitoista markkaa... Herra Nimismies... tämä asia meidän on jätettävä toiseen kertaan... tokko teillä Herra Nimismies on sellaisia rahojia, saati sitten minulla... mahtoton on mahtotonta...

Nimismies oli tehnyt minkä velvollisuus ja virka vaativat, enempää ei tässä vaiheessa ollut tehtävissä ja niin alkoi miesten kesken vähemmän virallinen keskustelu, jota tämä tunnollinen ja tinkimätön virkamies vielä jälkepäin muisteli. Nimismies tietysti aloitti keskustelun:

— Miksi Koivumäki, terve, suuri ja vahva mies alun alkaenkaan lähti tällaiselle tielle... aivan toisella tavalla meidän jokaisen olisi elämämme järjestettävä. Tällainen elämäntapa on onnetonta jo omana aikanaan ja johtaa vielä suurempaan kurjuuteen... Työ ja perhe ovat toki elämän välttämättömiä tukipilareita...

— Herra Nimismies... toki minäkin nuoruutessani ajattelin elämäni toisella tavoin. Isämme perinnöstä ei ollut jaettavaa ja jotakin olisi minunkin tehtävä... Mutta katsoimpa mihin päin tahansa, missään ei

Kuisma, jälkeen lausui Helvi Talvio tervetuloitovotuksen osittain runomuotoisena. Aterioinnin ja kahvitarjoilun ohella pääosan ohjelmasta muodosti osanottajien keskinäinen tarinointi, kuulumisten kysely ja kertominen. Entisistä naapureista ja kotikylien asukkaista monet tapasivat toisensa useiden vuosien, jopa vuosikymmenien jälkeen. Edellisestä kyläjuhlasta oli kulunut kolme vuotta ja todettiin, että tänäkin aikana on ainakin parikymmentä kyläläistä saanut ijäisyyskutsun. Ikääntyminen ja sairaudet ovat harventaneet osanottajajoukkoa. Kuitenkin yksimieli-

sesti pidettiin toivottavana, että kyläjuhla järjestetään myös tulevaisuudessa, viimeistään kahden vuoden väliajoin.

Muusta ohjelmasta mainittakoon yhteislaulujen lisäksi Eino Kuisman esittämä runo: ”Vanhuksen kädet”, kirjoittanut Sirkka Lepistö, Usko Koirasen jutustelu joistakin mieleenjääneistä hauskoista tapahtumista 1920—1930-luvulta Haitermaasta sekä Niilo Voutilaisen selostus erään turistiryhmän viime-kesäiseltä matkareitiltä osanottajien ennestään tuuilla kotitanhuvilla.

TOIMITUKSEN TUOLI

Olemme alkaneet uuden vuoden hyvää toivotellen ja tulevaisuuteen uskoen. Eteenpäin elävän mieli...

Totuus on kumminkin karjalaisen toiminnan hiipuminen, toivoni on, että jälleen virkistyisi, mutta sellaiset henkilöt jotka on minun ajatuksissani karjalaisuuden tukipylväinä pitäminä ovat lopettaneet lehden tilauksen. Tilausten määrä ei ole romahtanut mutta yksikin hyvätuloisen

Lassi

tilauksen päättäminen on minulle murheen merkki. Toisinkin on käynyt, että katkaisseet on tulleet katumapälle ja uusineet jälleen tilauksensa. Myös hyvin moni vuosikerta jatkaa matkaa seuraavan sukupolven nimiin. Tämä on oikea suunta ja toivon nuoremmista myös kirjoittajia Suvannon Seudulle, jospa saataisiin vähitellen sukupolven vaihto tässäkin suhteessa tapahtumaan vaikka vähän kerrallaan. — Kirjoittajien väheneminen on tosiaan tuntuva, joten autakaa hyvät ihmiset! Ettei sivumäärää olisi pakko vähentää...

Punkalaitumen Karjalaseura on hankkinut kunnankirjastoon karjalaisia teoksia. He nojaavat tietokirjallisuuteen, mutta miksi ei kaunokirjallisuutta? Vääristelty tietokirjallisuus on kaikkein harhaanjohtavin. Kun "Karjala 1—5" on niin runsaimmäärin väritetty määrättyyn suuntaan ja lähes kaikki Suvantolan seudun ajattelu ja käytäntö on käännetty päälaelleen, niin ei mikään romaani näin väärin mitään ihmistyötä pahoinpitele!

Punkalaitumelaisten toiminta on hyvä esimerkki toisille. Hyväksytään myös kaunokirjallisuus ja runoteokset mukaan. Kaunokirjallisuus voi juuri antaa sytytystä ja kipinää... Suvannon Seutu on kumminkin tärkein kertoja. Totta ja tarua.

— — —

Tähän numeroon sisältyy kerron-
taa Aapeli Koivumäestä. Hän eli ja
kierteli kyliä minun lapsuudessani,
mutta ei ollut silti mikään maan vai-
va, niinkuin nykyiset kulkukauppi-
aat! Eikä näillä Hämeen kulkijoilla
ole Aapelin ajatuksen kulkua eikä
huumorin tajua.

Minun muistissani Aapeli on kool-
taan pelottava, mutta esiintymisel-
tään hillitty ja kokoonsa nähden ta-
vattoman vikkellä. Mitä hän olisi teh-
nytään nykyaikaisesti valmennettu-
na ja urheiluun yllytettynä?

Heti kun hän sai ovesta työnnyt-
tyään sisälle pyysi viilan ja kysyi mis-
sä sahat ovat, jonka jälkeen hellasta

ottamallaan puuhiilellä hankasi vii-
lan ja teroitti kaikki talon sahat. Sa-
han terävyyden ja "rengin" hän var-
misti koesahauksella. Hänen nukku-
mapaikkaansa en muista, tietysti tal-
vella tuvassa, mutta saunomisen
muistan. Löylyä oli hirvittävästi. Aa-
peli kylvötti itseään vastalla. Nahka-
rukkaset käsissä, karvahattu päässä
jonka ympäri oli vielä kiedottu pai-
ta pään suojaksi. Se oli eri huisketta!

Kun hän poistui meiltä hän ensin
kumartui meidän lasten edessä ja
näytti sormella poskeaan: — Näkyy-
kö tuossa mitään reikiä? — Olimme
oppineet jo vastaamaan: — Kyl siin
jottai sellasta näkyy. — Joo, siitä
kun lähti viime yönä kolme kärmet-
tä: Hän kertoi aina näistä "kärmeis-
tään" ja jos huomasi häntä seurat-
tavan niin otti pihalla ne ihmeelliset
kimon loikat, joka oli ihmeellistä
koikkelehtimista jättiläiseltä. Siinä
meni pojalta silmät pyöreiksi.

Aapelin kohtaloksi koitui sitten Ki-
viniemen markkinat, jossa ajatteli-
mattomat miehet juottivat hänet hu-
malaan ja yllyttivät taputtelemaan
hienoston rouvia! Rouvasväki vim-
mastui ja painoi päälle nimismiestä
ja lääkärinä.

Koottiin liuta poliiseja ja näille
turvaksi olympiapainia Åberg, mut-
ta Aapeli oli heitä viisaampi ja lähti
leivän luo aivan sovinnolla.

Rauhan sairaalan ylilääkäri ihmet-
teli: — Millaisia on Sakkolan viisaat
kun "hullut" on tätä luokkaa? Kun
virkavalta hänet leivän luo saattoi,
niin olisi pitänyt hakea myös pois.
Kukaan ei Aapelia käynyt pois hake-
massa ja hän eli siellä elämänsä lop-
puun saakka.

Sakkolan kunnan "pomot" meni-
vät retkelle Rauhaan ja Aapeli tuli
iloisena vastaan: — Tiesinhän minä,
että te kaikki tänne tuletta. .! Olkaa
tällä varovaisia, sillä täällä on kaikki
TOISETKIN hulluja!

Aapelilla syytti aina oikein päin ja
heti. Tuskin Kuikka Koponenkaan
monipuolisuudessaan Aapelille riitti
vaikka aikansa ihmeellisyys Savon-
maassa olikin.

Aapelin tekemisistä ja tekemättä
jättämisistä olisi koko kirjan sisällök-
si. Tuskin kukaan toinen suomalai-
nen vakavalla naamalla pystyi esittä-
mään samaa ohjelmaa? Tuskin ku-
kaan. Aapelin kaikki temput oli niin
laskelmoituja ja aina hänet päällim-
mäiseksi nostavia, että tulee mieleen
ajatus: Aapeli oli aikansa yksi vii-
saimmista sakkolalaisista!

Tuskin neuvostoliittolaiset tiesivät
sotasaaliiksi saamansa haitarin ar-
voa? Heille jäi Aapelin saippualla
paikattu kurtupeli aivan siinä kun-
nossa kun se aikanaan säveliä kur-
nutteli.

Karjalan Liitto uusi hallitustaan

Marraskuun lopulla koolla ollut
Karjalan Liiton liittovaltuusto uusi
liiton hallitusta tuntuvasti. Erovuo-
rossa olleista kuudesta hallituksen jä-
senestä uudelleen valittiin vain yksi,
kansanedustaja Sinikka Hurskainen-
Leppänen. Kaksi uutta hallituksen
jäsentä pitikin valita, sillä Lappeen-
rannan piirin paikka siirtyi Mikkelin
piirille ja Varsinais-Suomen piiri pe-

ri Satakunnan piirillä viimeiset kol-
me vuotta olleen paikan.

Varsinais-Suomesta hallitukseen
valittiin piirin sihteeri, toimistopääl-
likkö Lasse Niinivuo. Mikkelin piiriä
hallituksessa taas edustaa seuraavat
kolme vuotta nuori opettaja, Sinik-
ka Sinkko, joka ansiokkaasti on vai-
kuttanut piirinsä nuoriso- ja ohjel-
matoimikunnissa.

Toimintaa suunnat- aan kentälle

Liiton hallitus ja liittovaltuusto hy-
väksyivät marraskuun lopulla pitä-
mässään kokouksissa myös ensi vuo-
den toimintasuunnitelmat. Toimin-
nan pääpaino on ensi vuonna kent-
tätötoiminnan tehostamisessa.

Varoja esimerkiksi alueellisten toi-
mihenkilöiden palkkaamiseen ensi
vuoden talousarviossa ei kuitenkaan
ole voitu osoittaa. Kenttätötoiminnan
tehostamiseen pyritään muin keinoin,
mm. selvittämällä kenttäorganisaati-
on toimintaa ja jäsenjärjestöjen toi-
veita liiton tarjoamista palveluista.

Liittovaltuusto päätti, että palkka-
kuluista mahdollisesti säästytävät va-
rat ohjataan ensi vuonna kenttätöyö-
hön. Palkkakuluja liiton on ehkä
mahdollista säästää ensi vuonna, mi-
käli liiton toimihenkilöiltä eläkkeel-
le siirtymisten ym. syiden vuoksi va-
pautuvia paikkoja ei täytetä heti.

Liittovaltuusto päätti myös, että
Karjalan Liitto antaa nimensä ja käy-
tännön järjestelyapunsa Eteläkarja-
laisen kulttuurikeskuksen hyväksi
järjestettävään keräykseen ensi vuo-
na. Suoranaista rahaa Lappeenran-
taan valmistumassa olevaan kulttuu-
rikeskukseen ei sen sijaan voitu osoit-
taa.

Jatkuu...

HIIHTO- JA MÄENLASKUKILPAILUT TAMPEREELLA:

Sakkolan Jäntevä ja Kirkonkylän
Nuorisoseura järjestävät hiihtokilpai-
lut KAROSEN hiihtokeskuksessa
lauantaina 5 pv. maaliskuuta Kauka-
järvellä. Lumi-varaus.

Ilmoittautuminen kilpailupaikalla
tuntia ennen alkua. Sarjat lapsista
vanhoihin ihmisiin kaikille ikäluokil-
le.

Tervetuloa!

SAKKOLAN SOTAINVALIDIT JA VETERAANIT

Kerhomme vuosikokous pidetään
UKK-instituutissa Kaupinkatu 1
Tampere, sunnuntaina 10 pv. huhti-
kuuta 1988 alkaen klo 12.

Tervetuloa mukaan!

Johtokunta

SUVANNON SEUDUN TILAUSHINTA v. 1988 on 50,— VUOSI-
KERTA. TILAUKSIA OTTAVAT VASTAAN mm. kaikki POSTITOI-
MIPAİKAT. Konttoriin lähetetyt tilaukset voi samalla maksaakin pos-
tisiirtokortilla, kun vain muistaa laittaa lähettäjän osoitteen mukaan.

KUULUTUS

entisille Sakkolan Kirkonkylän kou-
lupiirin asukkaille sekä heidän jälke-
läisilleen!

Kirkonkylän Nuorisoseuran johto-
kunta on päättänyt tiedustella teiltä
entisiltä Sakkolan Kirkonkylän kou-
lupiirin alueella asuneilta henkilöil-
tä sekä heidän jälkeläisiltään, että
löytyisikö teidän hallustanne sieltä
kotikonnuilta otettuja valokuvia ja li-
säksi myös sodan jälkeisten kotiem-
me rakennusvaiheen tai muitakin ku-
via.

Tarkoituksemme olisi, jos kuvia
löytyy, koota kuvista kirja, jossa olisi
arvokas aineisto yksissä kansissa.

Kysymykseen tulisivat kyseisen
alueen valokuvat rakennuksista, mai-
semasta, työkuvat ja henkilökuvat.
Selostus aiheesta mukaan mitä valo-
kuva esittää.

Me uskomme ja toivomme, että
näitä kotikylän valokuvia vielä löy-
tyy ja saamme niitä runsaasti käyt-
töömme kunhan valokuvakansiot ja
laatikot tutkitaan perinpohjin.

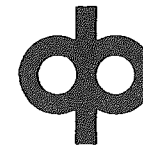
Viimeiset hetket ovat käsillä tämän
asian hoitamiseksi, kun vielä on siellä
syntyneitä henkilöitä elossa ja hyvin
suurelta osalta olemme asettaneet toi-
veemme nuoriin, teihin joilla ei ole
vanhempienne elossa, mutta hoi-
toon on kotiseudun valokuvatkin
jääneet. Teiltä toivomme myötämie-
listä suhtautumista esivanhempien
muistojen vaalintaan ja samalla voit-
te etsiä omia sukujuurianne!

Asialle ei ole näin alkuvaiheessa
laitettu minkäänlaista aikataulua,
kun emme vielä tiedä miten saamme
kuvakeräyksen luistamaan.

Jos kumminkin olette kiinnostu-
neita suunnitelmastamme niin voitte
lähettää aineiston allekirjoittaneelle
ja voi myös tiedustella asiasta puhe-
limella.

Hyvää vuoden jatkoa! Teitä ter-
vehdient

Martti Karonen
Karosentila
33710 TAMPERE
puh. (931) 175 706

**TAMPEREEN SEUDUN
OSUUSPANKKI**

- JOUSTAVAN PALVELUN PANKKI -

Kaikki sähköasiat

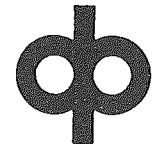
voimme toimittaa edullisesti

NYT SÄHKÖLÄMMITYSASENNUKSET SOPIVASTI

RAASKAN SÄHKÖLIKE

A-RYHMÄN SÄHKÖURAKOITSIJA

VESILAHTI — Puh. 931-739541

**VESILAHDEN
OSUUSPANKKI**

joustavaa
pankkipalvelua

Tampereen Aluesäästöpankki

auttaa — neuvoo — palvelee

LEMPÄÄLÄN
PELTITYÖ

OM. V. RIIKONEN

Puh. Tampere 751886 (verstaaseen)

Suorittaa kaikkia rakennusalan pelti- ja rautatöitä
urakalla ja laskuun.

**SUVANNON
SEUTU**

Suvannon ympäristön kotiseutu-
lehti, ilmestyy 1988 8 kertaa
vuodessa.

Tilaushinta 50 mk vuosikerta.

Ilmoitushinnat 1 mk palsta cm

Toimituksen ja konttorin osoite
37370 NARVA. Käyttötilin numero
(931) 734 843. Puhelin

Postisiirtotili TA 430763-1

Pankki Vesilahden Osuuspankki
37370 NARVA. Käyttötilin numero
551 105-42772.

Vastaava toimittaja
Viljo Purontaa.

Toimituskunta Helmi Uosukainen,
Uuno Pulakka, Eero Koppanen ja
Väinö Kekki.